

Raadsvergadering d.d. 15 februari 2024

Zaaknummer	Z-23-481376
Documentnummer	DOC-23-769701
Onderwerp	Zienswijze Kadernota 2025 en raadsconsultatie Meerjarenontwikkelplan Brandweer, Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027 van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Michiel Pijl

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 16 januari 2024;

gelet op artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's en de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke, de desbetreffende gemeenschappelijke regelingen, de in december 2017 vastgestelde notitie 'Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen' en de in mei 2019 vastgestelde notitie 'Inrichten en toezicht houden op verbonden partijen (inrichten governance)';

overwegende dat:

1. de raad de bevoegdheid heeft een zienswijze op de kadernota 2025 uit te brengen;
2. de raad op grond van de Wet veiligheidsregio's wensen en/of bedenkingen aan de burgemeester mee kan geven ter vaststelling van het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027, Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027 in het Algemeen Bestuur van 15 maart 2024.

b e s l u i t

1. De Kadernota 2025 van de gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Noord-Holland Noord voor kennisgeving aan te nemen en een positieve zienswijze af te geven.
2. Het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027, Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en het Dekkingsplan 2024-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 15 februari 2024.

Voorstel van het college d.d. 16 januari 2024.

Ter besluitvorming

Onderwerp

Zienswijze Kadernota 2025 en raadsconsultatie Meerjarenontwikkelplan Brandweer, Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027 van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Aanleiding

Per 2022 is de veiligheidsregio gestart met planvorming omtrent de reorganisatie van de regionale brandweezorg. De contouren van de oorspronkelijke denkrichtingen zijn medio juni 2022 gedeeld met de gemeenteraden en brandweervrijwilligers. Dit proces is vastgelopen vanwege het feit dat er geen sprake was van breed (bestuurlijk) draagvlak. Diverse gemeenteraden hebben bij de behandeling van de jaarrekening 2021 en begroting 2023 verschillende raadsinstrumenten ingediend om richting te geven aan een alternatief plan waarbij de fijnmazigheid van het brandweerstelsel, het behouden van het takenpakket van de lokale blusgroepen, en de verbinding met de lokale brandweerposten als kernwaarden zijn benoemd. Ook uw raad heeft unaniem een motie aangenomen waarbij u het college heeft verzocht de veiligheidsregio met klem te verzoeken om direct in een open gedachten-wisseling met de brandweerkorpsen en hun vrijwilligers te treden om eventuele reorganisatievoorstellen met hen te bespreken waarbij van tweerichtingsverkeer sprake is, teneinde tot breed gedragen plannen te komen. Zowel uw motie (DOC-24-776844) als de brief van het college aan de directie van de veiligheidsregio (DOC-24-778176) is als bijlagen bij dit voorstel toegevoegd.

Herziende bestuurlijke uitgangspunten

Het algemeen bestuur heeft op 26 mei 2023 de herziende bestuurlijke uitgangspunten voor de brandweezorg vastgesteld. Signalen vanuit de politiek, (vrijwillig)brandweerpersoneel en inwoners zijn meegenomen in de formulering van deze herziene uitgangspunten. De signalen zijn vertaald naar kaders waarbinnen het brandweerstelsel zich in de nabije toekomst verder moet ontwikkelen en bestendigen. De kern is dat de brandweer in Noord-Holland Noord moet worden versterkt om het fijnmazige netwerk en de vrijwilligheid op lange termijn te behouden. Dit heeft consequenties voor het budget neutrale kader. Deze is ook losgelaten. In de afgelopen maanden is een zorgvuldig proces doorlopen met o.a. vrijwilligers, postcommandanten en gemeenteraden om op basis van objectieve data de noodzakelijke investeringsvoorstellen te motiveren. Deze investeringsvoorstellen zijn uitgewerkt in het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 en gebaseerd op de vastgestelde bestuurlijke herziende uitgangspunten.

De herziende uitgangspunten zijn:

- de kadernota perioden 2025, 2026, 2027 worden gebruikt om de basis te bestendigen

voor toekomstbestendige brandweerzorg;

- de brandweer blijft voldoen aan wettelijke, bestuurlijke en juridische kaders;
- het werken met een budgettair neutraal kader wordt losgelaten;
- we gaan uit van het huidige fijnmazige model;
- de besluitvorming is zoveel als mogelijk gebaseerd op data, wat vraagt om openheid van de gehele organisatie;
- de veiligheidsregio blijft inzetten op innovatie en de brandweerassistent;
- de veiligheidsregio blijft inzetten op preventie, in samenwerking met gemeenten en inwoners.

Het Dagelijks Bestuur van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft op 7 december 2023 de concept kadernota 2025 aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden. De gemeenteraad wordt gevraagd om een zienswijze te geven en deze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het Dagelijks Bestuur legt deze vervolgens in maart 2024 voor aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming. Gelijktijdig wordt aan de burgemeester het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027, het Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en het Dekkingsplan 2024-2027 aangeboden. Deze drie stukken gaan niet voor een formele zienswijze naar de raad maar worden gelijktijdig met de kadernota ter bestuurlijke consultatie. Dit in verband met hun onlosmakelijke onderlinge samenhang en gelet op de (financiële) impact van de investeringsvoorstellen uit het Meerjarenontwikkelplan Brandweer. De gemeenteraad kan eventuele wensen en/of bedenkingen aan de burgemeester meegeven mee geven ter bespreking en/of vaststelling van deze producten in het Algemeen Bestuur van 15 maart 2024.

De vier genoemde plannen zijn verder inhoudelijk uiteen gezet in de bijlage ‘Toelichting op hoofdlijnen bestuurlijke producten, DOC-23-770053’.

Voorstel

1. De Kadernota 2025 van de gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Noord-Holland Noord voor kennisgeving aan te nemen en een positieve zienswijze af te geven.
2. Kennis te nemen van de vier beleidsproducten vanuit het Dagelijks Bestuur van veiligheidsregio Noord-Holland Noord (Kadernota 2025, Meerjarenontwikkelplan brandweer 2024-2027, Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027).

Beoogd resultaat

Versterken van de veiligheid van onze inwoners.

Argumenten

1.1 *De kadernota 2025 voldoet aan de financiële- en beleidsmatige uitgangspunten op grond van de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord. Voor de nadere toelichting en specificatie wordt verwezen naar het adviesformat 'kadernota 2025 gemeenschappelijke regelingen', DOC-23-769745.*

1.2 *De meerjarige investering voor het versterken en bestendigen van de vrijwillige brandweezorg in Noord-Holland Noord is de budgettaire vraag aan gemeenten op grond van aan de herziende bestuurlijke uitgangspunten zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 26 mei 2023.*

1.3 *Het proces tot het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 is zorgvuldig doorlopen waarbij invulling is gegeven aan uw motie 'Reorganisatie brandweer' uit juni 2022.*

1.4 *Noodzaak tot versterken van ontwikkelopgave 1: 'Vakbekwaamheid'.*

Met het huidige aantal medewerkers vakbekwaam blijven kan de fijnmazig verspreide brandweer in Noord-Holland Noord eenvoudigweg onvoldoende worden geoefend. De conclusie is dat er sprake is van structureel capaciteitsgebrek. Vakbekwaamheid kan te weinig ondersteuning bieden bij het oefenen van basistaken, laat staan het beoefenen van nieuwe type incidenten.

1.5 *Noodzaak tot versterken van ontwikkelopgave 2: 'Paraatheid en beschikbaarheid'.*

Door het opkomstmodel, dat is gebaseerd op basis van vrije instroom, is de brandweezorg niet altijd gegarandeerd. Paraatheid en beschikbaarheid vormen een belangrijke basis voor gegarandeerde brandweezorg. Door o.a. de maatregel om de strategische brandweerposten in Alkmaar en Hoorn beroepsmatig te versterken, kan op andere plaatsen fijnmazige vrijwilligheid behouden blijven zoals deze bedoeld is. Er is dan altijd een garantie op de komst van de brandweer en de uitruktijden voldoen aan de norm.

1.6 *Noodzaak tot versterken van ontwikkelopgave 3: 'Modernisering'.*

Onze brandweer is overwegend klassiek georganiseerd, terwijl de omgeving snel verandert. De brandweer staat daardoor voor steeds grotere uitdagingen. De complexiteit van incidenten neemt tot en dit leidt tot een veranderende vraag in taken, middelen en vaardigheden. Als antwoord hierop en om de aansluiting te behouden met de omgeving is een structureel 'moderniseringsbudget' noodzakelijk. Op basis van dit budget kan bijvoorbeeld de brandweezorg worden herijkt in relatie tot de nieuwe risico's vanuit de energietransitie (denk aan zonnepanelen, elektrische auto's).

2.1 *Op grond van de Wet veiligheidsregio's en gelet op de (financiële) impact van het Meerjarenontwikkelplan brandweer wordt de burgemeester gevraagd, voorafgaand vaststelling in het algemeen bestuur, om het ontwerpbeleidsplan, dekkingsplan en meerjarenontwikkelplan brandweer te bespreken met de gemeenteraad.*

Ingevolge de wet Veiligheidsregio's stelt het bestuur van de veiligheidsregio ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast. Hierin geeft de veiligheidsregio aan welke opgaven de komende jaren voor hun liggen om de uitvoering van de wettelijke en opgedragen taken op orde te houden of in sommige gevallen op orde te krijgen. Het

beleidsplan dient volgens de wet onder meer een beschrijving van de huidige dekking van de repressieve brandweer te bevatten. Dit zogeheten dekkingsplan is op verzoek van de minister van Justitie en Veiligheid opgesteld conform de landelijke handreiking voor uniformere dekkingsplannen en gebaseerd op de systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden en is een belangrijke basis voor het meerjarenontwikkelplan van de brandweer. Het ontwikkelplan van de brandweer schets de investeringsvoorstellen om de toekomst van het brandweerstelsel in de veiligheidsregio te bestendigen. Voor de nadere duiding en maatschappelijke effecten op lokaal niveau wordt u verwezen naar de bijlage “*beleidsplan en dekkingsplan brandweezorg*”, DOC-23-769621.

Kanttekeningen

1. De meerjarige investeringsvoorstellen vanuit het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 passen niet in de (meerjaren)begroting van onze gemeente, die in ieder geval in de ‘ravijnjaren’ 2026-2027 vooralsnog rode cijfers laat zien. Het betekent dus een politiek/bestuurlijke keuze om structureel extra middelen vrij te maken ten behoeve van het versterken van de brandweezorg.
2. Geen bestuurlijke meerderheid in het Algemeen Bestuur op (een deel van) de meerjarige investeringsvoorstellen brandweer heeft een negatief effect op het bestendigen en versterking van onze fijnmazige en vrijwillige brandweezorg in Noord- Holland. Het zorgt ervoor dat de basis om problemen binnen het brandweerstelsel aan te pakken en op te lossen binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders niet volledig kan worden gerealiseerd.
3. De huidige, krappe arbeidsmarkt maakt dat het lastig is om geschikt personeel te werven en binden. Ondanks dat de veiligheidsregio de keuze maakt om de werving in verschillende jaarschijven op te delen is de uitvoering en realisatie van de investeringsvoorstellen afhankelijk van het personele absorptievermogen van de veiligheidsregio.
4. Door de nieuwe systematiek in het dekkingsplan 2024-2027 wijkt de veiligheidsregio Noord- Holland Noord formeel af van de huidige tijdsnormen als genoemd in het Besluit veiligheidsregio’s. Echter heeft de minister van Justitie en Veiligheid via een brief van 19 december 2022 duidelijk gemaakt aan het bestuur van de veiligheidsregio dat een stap richting wetswijziging en verankering van de nieuwe systematiek in de wet is gezet. In de brief stelt de minister tevens dat het nieuwe dekkingsplan al opgesteld dient te worden op basis van de nieuwe systematiek.

Financiën

Het totaalbedrag gemeentelijke bijdrage 2025 (inclusief loon- prijsindexatie) is € 51.308.000,-. De bijdrage voor de gemeente Medemblik bedraagt o.b.v. de huidige verdeelsleutel (6,3%) € 3.232.404,-. De verdeelsleutel beweegt mee met de veranderingen van het gemeentefonds , is

geobjectiveerd en uitlegbaar en gaat uit van het draagvlakbeginsel, omdat het aansluit bij de systematiek van het gemeentefonds. De definitieve financiële verdeelsleutel 2025 wordt medio februari 2024 bekend en is gebaseerd op de meest actuele cijfers uit het gemeentefonds. In de begroting 2025 wordt het overzicht bijdrage per gemeente opgenomen.

Begroting VRNHN inclusief ontwikkelopgave	2025	2026	2027	2028
Totale begroting VRNHN	89.024.000	93.401.000	97.828.000	100.571.000
Bijdrage gemeenten	51.308.000	53.299.000	55.388.000	57.260.000
Bijdrage Medemblik (6,3%)	3.232.404	3.357.837	3.489.444	3.607.380

Extra middelen voor ontwikkelopgave brandweer

Voor de ontwikkelopgave van de brandweer is een Meerjarenontwikkelplan Brandweer opgesteld. De ontwikkelopgave wordt middels een financieel groeipad vanaf 2025 vormgegeven. De genoemde bedragen zijn inclusief overhead en gemeentelijke indexatie. In 2025 wordt voor het groeipad van de ontwikkelopgave een gemeentelijke bijdrage gevraagd van € 2.915.066,-. Voor de gemeente Medemblik betekent dit een bijdrage van € 183.649,- o.b.v. de huidige verdeelsleutel (6,3%).

De structurele kosten voor de ontwikkelopgave brandweer bedragen vanaf 2027 circa € 5,8 mln. per jaar. Doorerekend op de huidige verdeelsleutel (6,3%) betekent dit voor de gemeente Medemblik een bijdrage van circa € 362.852,- structureel vanaf 2028 op de huidige bijdrage.

Meerjarenontwikkelplan Brandweer.	2025	2026	2027	2028
Totaal kosten ontwikkelopgave	2.915.066	4.349.103	5.727.856	5.759.549
Bijdrage gemeenten	2.915.066	4.349.103	5.727.856	5.759.549
Bijdrage Medemblik (6,3%)	183.649	273.993	360.855	362.852

Voor een nadere kostenspecificatie per ontwikkelspoor wordt u verwezen naar de bijlage ‘format kadernota 2025; .

De financiële effecten op grond van de bestuurlijk besluitvorming in het Algemeen Bestuur verweken wij in onze P&C cyclus. Hierbij nemen we ook de afwijking op de kosten van de Dienstverleningsovereenkomst Risicobeheersing 2023-2025 mee. Historisch gezien hebben we deze kosten structureel te laag geraamd in onze begroting.

Uitvoering/evaluatie

1. Het dagelijks bestuur wordt geïnformeerd over het zienswijzebesluit op de Kadernota 2025 van de gemeenteraad
2. Het dagelijks bestuur wordt geïnformeerd over het resultaat van de bestuurlijke raadsconsultatie op het Ontwerpbeleidsplan 2024-2027, Dekkingsplan 2024-2027 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 met de gemeenteraad.

3. De burgemeester brengt de zienswijze alsmede het resultaat van de bestuurlijke raadsconsultatie in gedurende de behandeling van deze onderwerpen in het Algemeen Bestuursvergadering op 15 maart 2024.
4. De besluitvorming op de kadernota 2025 komt terug bij de zienswijze behandeling van de begroting 2025 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord in Q2 2024.

Communicatie

1. Het dagelijks bestuur wordt geïnformeerd over het zienswijzebesluit op de Kadernota 2025 van de gemeenteraad
2. Het dagelijks bestuur wordt geïnformeerd over het resultaat van de bestuurlijke raadsconsultatie op het Ontwerpbeleidsplan 2024-2027, Dekkingsplan 2024-2027 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 met de gemeenteraad.
3. De burgemeester brengt de zienswijze alsmede het resultaat van de bestuurlijke raadsconsultatie in gedurende de behandeling van deze onderwerpen in het Algemeen Bestuursvergadering op 15 maart 2024.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027, DOC-24-775064
2. Aanbiedingsbrief Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027, DOC-24-775068
3. Oplegbrief - Toelichting vier documenten VR NHN, DOC-24-775069
4. Kadernota Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2025, DOC-24-775071
5. Meerjarenontwikkelplan Brandweer Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024 - 2027, DOC-24-775073
6. Ontwerpbeleidsplan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024-2027, DOC-24-775075
7. Dekkingsplan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024-2027, DOC-24-775076
8. Bijlage 'toelichting op hoofdlijnen bestuurlijke producten VRNHN', DOC-23-770053.
9. Bijlage beleidsplan en dekkingsplan brandweezorg, DOC-23-769621
10. Adviesformat kadernota 2025 gemeenschappelijke regelingen, DOC-23-769745.
11. Motie gemeenteraad Medemblik m.b.t. d.d. 23-06-2023 m.b.t. reorganisatie brandweer, DOC-24-776844
12. Brief aan de directie van de veiligheidsregio NHN m.b.t. afhandelingswijze motie reorganisatie brandweer, DOC-24-778176.

Commissie d.d. 5 februari 2024.